

"Allt som kan missuppfattas har missuppfattats"

Svart plast ska användas mer för att hjälpa miljön

"Det har blivit helt fel. Allt som kan missuppfattas har missuppfattats och det kommer inte att bli bra för någon eller något, framför allt inte för miljön".

Det säger **Christoffer Bergman**, vd på **INP Förpackningar AB**, och det han refererar till är synen på svarta förpackningar. Svart är bra för miljön, och det kan även gälla bioplaster, men här är priset en betydande bromsklots.

TEXT & BILD **BO WALLTEG**

INP Förpackningar AB finns i Ljungby i Småland och tillverkar varmformade förpackningar till främst livsmedelsindustrin. Mycket går till bagerier och konditorier. Årligen förbrukar man cirka femhundra ton PET och av detta återvinner man i fabriken 99,7 procent. Av totalen är cirka trehundrafemtio ton svart och så borde det förbli, eller kanske borde det till och med vara ändå mer, enligt Christoffer Bergman. Med andra ord går han på tvärs emot de diskussioner som förs för närvarande och där svart plast nästan uteslutande ses som en materialbov.

- Det känns som om man inte har tänkt till när det gäller svart plast, säger Christoffer. Att man bygger en sorteringsanläggning som inte kan läsa svart plast är hål i huvudet. Man kunde ju hoppas att FTi (Förpacknings- och Tidningsinsamlingen. reds. anm) hade haft råd att sända ut en observatör till butikerna för att se hur det ser ut där, det är väldigt mycket svart, mer än hälften av allt, och då tycker man att de borde byggt en anläggning efter förutsättningarna.

Att man bygger en sorteringsanläggning som inte kan läsa svart plast är hål i huvudet. Man kunde ju hoppas att FTi hade haft råd att sända ut en observatör till butikerna för att se hur det ser ut där, det är väldigt mycket svart...

Problemet för FTi är att den svarta plasten absorberar de IR-strålar som läsarna sänder ut och då hittar inte systemet den. Man har dessutom problem med förpackningar med för stora etiketter, men det är den svarta plasten som hamnat i fokus. Som en följd av detta höjer man avgifterna på svart plast och allt fler livsmedelsproducenter säger att man ska sluta använda svart.

- Många tror att industrin använder svart plast för att få en bättre kontrast till livsmedlet, men de flesta konsumenter vill hellre ha en transparent lösning där man kan se innehållet från alla håll. Det är i stället en fråga om pengar för livsmedelsbranschen.

- Svart plast är för närvarande trettiofyra (!) procent billigare än transparent vilket är en stark orsak till att använda det. Men

det finns också en annan aspekt och det är miljön. I ett svart material kan vi ha mellan åttiofem och nittiofem returmaterial och svart absorberar dessutom värme och spar energi i produktionen.

ALLT FUNGERAR I SVART

Till en svart plast går det att använda alla färger på återvunnet material, det kan vara rött, gult, blått, transparent med flera och därmed finns det en avsättning för dessa material, som många annars undviker, transparenta material är mest efterfrågade. Det går självklart även att återvinna transparent

PET, men det är inte lika enkelt att återanvända det på ett sätt som gör kunden nöjd. Christoffer Bergman uppskattar att man kan återanvända ett transparent material tre, fyra gånger, sedan försämras transparensen och materialet bli lite dimmigt, och det är inget kunderna vill ha. Upp till nittiofem procent återvunnet i svart är alltså möjligt, i transparent kan man som mest stoppa in mellan fyrtio och fyrtiofem procent.

- Vi kan också köpa transparenta material som till etthundra procent är återvunna och certifierade enligt GFSI, Global Food Safety Certification, men då hamnar vi på prisnivåer →

→ som kunderna inte är intresserade av. Priset är hela tiden en avgörande faktor, det står helt klart fram framför miljöavvägningar, konstaterar Christoffer.

- Jämfört med svart är prisskillnaden stor för kunden. Det svarta kostar mellan tio och elva kronor kilot i dag, alternativen till svart kan vara upp till femtio procent dyrare. När kunder frågar efter alternativ till svart så kan jag bara informera dem om att det inte är ett problem, men det blir tjugo procent dyrare. Då väljer man att inte byta.

“ Svart plast har helt enkelt fått ett väldigt oförtjänt dåligt rykte, bara på grund av det inte kan sorteras ut i anläggningarna.

- Svart plast har helt enkelt fått ett väldigt oförtjänt dåligt rykte, bara på grund av det inte kan sorteras ut i anläggningarna. Nu finns det teknik med nya kameror eller med additiver i plasten som gör den detekterbar, men då blir det återigen dyrare för kunden och faller därmed bort. Det kan handla om en skillnad på sju, åtta kronor kilot.

- FTi har tidigare sagt till mig att man ska kunna hantera svart plast redan i år, men det tror jag på först när jag ser det.

SVART PLAST ÄR INTE FARLIG

Precis som i så många andra fall leder det ena till det andra och det har spridits en uppfatt-

ning om att svart plast är farlig. Det händer att Christoffer får samtal från bekymrade kunder som frågar vad man egentligen tillsätter i det svarta som gör förpackningarna så giftiga!

- Det finns en utbredd okunskap och jag kan bara svara dem att det är exakt samma material som man har i sin PET- flaska, men mer miljövänligt eftersom vi har mycket mer återvunnet material i våra lösningar.

- Dessutom händer det att kunder ringer och frågar om vi inte kan se till att lägga in lite returmaterial i deras förpackningar. Vi har knapp kört något som bara består av nytt material de senaste femton åren, det är material som kostar upp emot tjugofem kronor kilot, så jag får informera dem om det, men där får vi kanske vara lite självkritiska och inse att vår information inte varit tydlig nog.

Svart eller transparent? Svaret från Christoffer är glasklart.

- Vi har ju redan mest transparent hos oss då en stor del av det vi gör är bageriförpackningar, vi kör inga kötråg men en del andra tråg och ilägg i förpackningar, till exempel sådana som finns i chokladaskar. Jag bryr mig egentligen inte om ifall kunden vill byta från svart till transparent, men jag menar att det är ett steg i fel riktning för hela branschen att gå ifrån det svarta.

- Ur miljösynpunkt är det en nackdel då vi inte kan utnyttja de färgade, återvunna materialen så vad gör vi med dem? Sänder till förbränning eller deponi? Grattis miljön, säger jag bara. Det här är helt feltänkt, svart

plast är ett fantastiskt material som vi ska tillverka och hantera på rätt sätt.

KÄMPAR MED BIOPLASTEN

Bioplaster är ett annat diskussionsämne i branschen idag. Det finns ett klart behov av att stegvis kunna gå ifrån de fossila plastmaterialen och i stället utnyttja förnyelsebara råvaror men så här långt är det en mycket liten materialgrupp. Det tillverkas en bra bit över trehundra miljoner ton fossil plast varje år globalt, siffran för bioplasterna är två miljoner ton. Det finns med andra ord en marknadsbearbetning att göra, och INP försöker hitta ut med produkter, men återigen är det prisnivåer som ställer till det.

- Vi har kört ett svenskt, komposterbart material i fyra år nu och vill verkligen få fart på efterfrågan, men det är inte lätt, säger Christoffer Bergman. Vi pratar om prisskillnader på upp till tre gånger så mycket, och då förstår man att många potentiella användare ligger lågt, oavsett hur mycket man är intresserade av miljön.

“ Ur miljösynpunkt är det en nackdel då vi inte kan utnyttja de färgade, återvunna materialen så vad gör vi med dem? Sänder till förbränning eller deponi? Grattis miljön, säger jag bara...

- Vi gör nu så att vi offererar förpackningar både med fossilt material eller bioplast och så är det upp till kunden. Dessutom har vi lyckats bygga verktyg där vi kan köra båda varianterna, det finns inte på kartan att kunden skulle betala för två verktyg.

- När vi kör x antal fossila avslutar vi med att köra x antal av bioplast i samma verktyg, det är ett sätt för oss att försöka öka intresset. Vi vet ju att de fossila materialen kommer att försvinna på sikt.

Christoffer Bergman väljer att se på bioplasterna på samma sätt som vid diskussionerna om PVC och PET för tjugofem år sedan.

- Då kom kunder till oss och sa att vi måste byta från PVC till PET och det första intrycket var att det inte gick, men vi lärde oss ganska

snabbt, och förhoppningsvis kan det bli samma resa för bioplasterna.

- Vi säljer en del förpackningar av biomaterial till ekoprodukter, men tyvärr har ju intresset för eko dalat en del, men så går det också en del utanför förpackningsindustrin, främst till bilindustrin som letar nya lösningar som är koldioxidsnåla.

Precis som med de svarta materialen är återvinningen ett problem här. FTi är inte förtjusta i biomaterial och kan inte sortera dem, vilket innebär att de får gå till förbränning i dag. De märks med siffran 7, vilket står för Annat material.

- Jag tror att det krävs att en riktig, global jätte, typ Coca Cola, satsar fullt ut på biomaterial, då kan vi komma att se en kraftig rörelse på marknaden. Den dag bioplasterna representerar en fjärdedel av totalen kommer vi att se på dem på ett helt annat sätt.

- Någon måste dock börja, och vi försöker dra vårt strå till stacken genom att offerera bäge alternativen.

TUNNARE FÖRPACKNING EN LÖSNING?

Eftersom priset ständigt är på tapeten, vare sig det handlar om fossila eller biobaserade plastmaterial, ser Christoffer Bergman en lösning genom att minska på vägg tjockleken på förpackningarna. Det behövs inte mycket för att det ska bli stora besparingar volymmässigt.

- Vi tillverkar en liten, transparent, burk åt en serie produkter till en stor livsmedelsproducent och den körs i dag i en vägg tjocklek på 0,45 mm. Om man minskar med fem hundradelar är det inte många som känner skillnaden, inte bland konsumenterna i vilket fall, och i det här fallet kom vi fram till att

“ Vi ökade vår omsättning med två miljoner kronor förra året, trots att vi tappade en halv miljon genom att ett antal kunder valde kartong istället för plast.

man skulle spara trettio tre ton material på att göra det. Kan vi dessutom köra rPet har vi tagit bort mycket och använder bara återvunnet material.

POSITIV TROTS ALLT

Trots alla diskussioner om plastens framtid växer INP Förpackningar och nu anställer

man en produktionschef för att frigöra kapacitet på ledningsnivån. Totalt blir man då tio anställda.

- Vi ökade vår omsättning med två miljoner kronor förra året, trots att vi tappade en halv miljon genom att ett antal kunder valde kartong istället för plast. Hållbarheten är dock överlägsen i plast mot kartong, PE belagd eller inte, vi vinner alla dagar i veckan...

EU:s förbud mot engångsförpackningar år 2021 är naturligtvis något som bekymrar Christoffer Bergman, men det innebär inte att han ligger sömlös på nätterna.

- Vi står inför faktum och har redan märkt viss minskning på bageriförpackningar, men i stället säljer vi mycket tråg och ilägg och där finns stora volymer som kan kompensera. I många fall finns det inga material som kan ersätta plast, det är ett faktum. nord emballage

ANNONS